

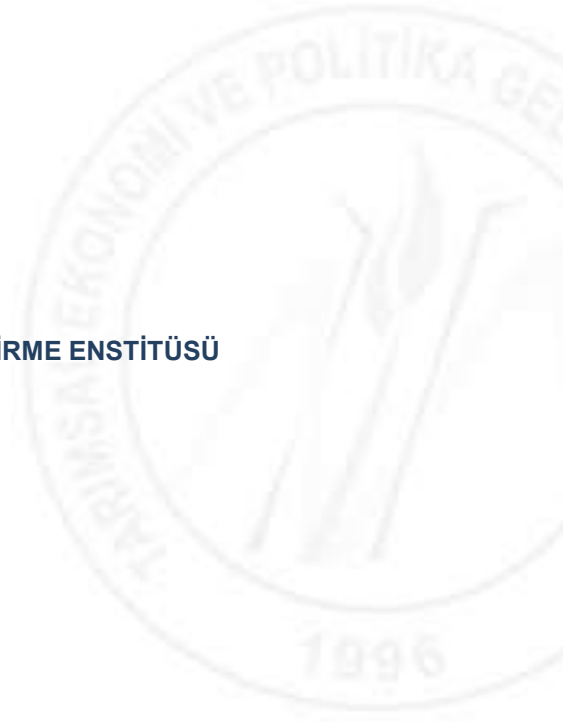
Ürün Raporu

İNCİR

2016

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
TARIMSAL EKONOMİ VE POLİTİKA GELİŞTİRME ENSTİTÜSÜ

**TARIMSAL EKONOMİ VE POLİTİKA GELİŞTİRME ENSTİTÜSÜ
TEPGE**

**Ürün Raporu
İNCİR
2016**

Hazırlayan

Selda ARSLAN

TEPGE YAYIN NO:277
ISBN: 978-605-9175-64-7

© TEPGE
Her Hakkı Saklıdır.

ARALIK, 2016

Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü
selda.arslan@tarim.gov.tr
(0312)2875807

TEPGE'nin izni olmaksızın basılamaz, basılı veya elektronik materyal olarak çoğaltılamaz ve/veya dağıtılamaz.

Kaynak gösterilmek şartı ile alıntı yapılabilir.

Yayın içerisindeki her türlü yorum ve değerlendirmeler yazarlara aittir ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın ya da TEPGE'nin görüşlerini yansıtmaz.

Tablo ve grafiklerdeki rakamların bir bölümü desimalli kullanıldığından ara ya da alt toplamları genel toplamları ile farklılık gösterebilir.

Yayın içerisindeki istatistik veriler hazırlandığı dönemde ilgili kaynaklardan elde edilen yayınlanmış son veriler olup sonraki dönemlerde, yapılan güncellemelerden dolayı farklılıklar olabilir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

1.GİRİŞ.....	1
2.DÜNYADA DURUM	
2.1. İncir Hasat Edilen Alan	2
2.2. Dünya İncir Üretimi.....	2
2.3. Dış Ticaret	
2.3.1. İthalat.....	4
2.3.2. İhracat.....	6
2.4. Fiyatlar.....	8
3.TÜRKİYE'DE DURUM	
3.1. İncir Hasat Edilen Alan ve Üretim.....	10
3.2. Tüketim.....	12
3.3. Dış Ticaret.....	13
3.3.1. İthalat.....	13
3.3.2. İhracat.....	14
3.4. Fiyatlar.....	17
4. GENEL DEĞERLENDİRME.....	19
5. KAYNAKLAR.....	22

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Dünya İncir Hasat Edilen Alan (Ha).....	2
Tablo 2. Dünya İncir Üretimi (Bin Ton).....	3
Tablo 3. Dünya Kuru İncir Üretimi (Bin Ton).....	4
Tablo 4. Dünya Taze İncir İthalatı (Ton).....	5
Tablo 5. Dünya Kuru İncir İthalatı (Ton).....	6
Tablo 6. Dünya Taze İncir İhracatı (Ton).....	7
Tablo 7. Dünya Kuru İncir İhracatı (Ton).....	7
Tablo 8. Ülkelere Göre İncir Üretici Fiyatları (\$/Kg).....	8
Tablo 9. Türkiye İncir Üretim Alanı, İncir Üretimi ve Verim.....	10
Tablo 10. Türkiye İncir Toplu Meyveliklerin Alanı, Meyve Veren, Vermeyen ve Toplam Ağaç Sayısı (Bin).....	11
Tablo 11. Türkiye Bölgelere Göre İncir Üretim Alanı, Üretim ve Verimi (2014).....	12
Tablo 12. Türkiye İncir Üretim ve Tüketim Miktarları (Ton).....	13
Tablo 13. Türkiye Ülkelere Göre Kuru İncir İthalatı (M: Ton, Değer: Bin \$, Bin TL).....	15
Tablo 14. Türkiye Ülkelere Göre Taze İncir İhracatı (M: Ton, Değer: Bin \$, Bin TL).....	15
Tablo 15. Türkiye Ülkelere Göre Kuru İncir İhracatı (M: Ton, Değer: Bin \$, Bin TL).....	16
Tablo 16. Türkiye İncir Fiyatları (TL/Kg).....	18
Tablo 17. Türkiye ve Dünya Ortalama İhraç Fiyatları.....	18
Ek Tablo 1. İllere Göre İncir Verileri (2015).....	20

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Dünya İncir Hasadı Gerçekleştirilen Alan (Ha).....	2
Şekil 2. Dünya İncir Hasadı Gerçekleştirilen Alanların Ülkelere Göre Dağılımı (2014).....	2
Şekil 3. Dünya İncir Üretimi (Bin Ton)	3
Şekil 4. Dünya İncir Üretiminin Ülkelere Göre Dağılımı (2014).....	3
Şekil 5. Dünya Kuru İncir Üretimi (Bin Ton).....	4
Şekil 6. Dünya Kuru İncir Üretiminin Ülkelere Göre Dağılımı (2014).....	4
Şekil 7. Ülkelere Göre Taze İncir İthalatı (Ton).....	5
Şekil 8. Ülkelere Göre Taze İncir İthalatının Ülkelere Göre Dağılımı (2014).....	5
Şekil 9. Ülkelere Göre Kuru İncir İthalatı (Ton).....	6
Şekil 10. Dünya Kuru İncir İthalatının Ülkelere Göre Dağılımı (2014).....	6
Şekil 11. Ülkelere Göre Taze İncir İhracatı (Ton).....	7
Şekil 12. Dünya Taze İncir İhracatının Ülkelere Göre Dağılımı (2014).....	7
Şekil 13. Ülkelere Göre Kuru İncir İhracatı (Ton).....	8
Şekil 14. Dünya Kuru İncir İhracatının Ülkelere Göre Dağılımı (2014).....	8
Şekil 15. Bazı Ülkelere Göre Taze İncir Üretici Fiyatları (\$/Kg).....	9
Şekil 16. Türkiye İncir Üretimi (Bin Ton).....	11
Şekil 17. Türkiye İncir Üretim Alanı (Bin Dekar).....	11
Şekil 18. Türkiye İncir Üretim ve Tüketim Miktarları.....	13
Şekil 19. Türkiye Yıllara Göre Kuru İncir İthalatı (Ton, Bin \$, Bin TL).....	14
Şekil 20. Türkiye Yıllara Göre Taze İncir İhracatı (Ton, Bin \$, Bin TL).....	17
Şekil 21. Türkiye Yıllara Göre Kuru İncir İhracatı (Ton, Bin \$, Bin TL).....	17

1.GİRİŞ

İncir, Anadolu'da yetiştiriciliği yapılan en eski kültür bitkilerinden biridir. İncirin anavatanı Türkiye'dir. Suriye, Filistin ve Ortadoğu üzerinden Çin ve Hindistan'a kadar yayılma imkânı bulmuştur (GTB, 2015; GTB, 2016).

Üretimi sınırlı sayıda ülke tarafından yapılmakta olan incir yetiştiriciliği için en elverişli bölgeler, Büyük ve Küçük Menderes havzalarıdır. İncir üretiminin %80'i bu havzalarda gerçekleşmektedir. Bu bölgelerde daha çok kurutmalık incir yetiştiriciliği yapılmaktadır. İncir subtropik bir meyve olmasına rağmen geniş bir ekolojik uyum kabiliyeti göstermektedir. Bu nedenle de Marmara, Akdeniz, Karadeniz ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri gibi Türkiye'nin tüm sahil kuşağında yetiştiriciliği yapılabilmektedir (GTB, 2015; GTB, 2016).

Dünyada 2014 yılı üretim sezonunda 1 milyon 138 bin ton incir üretimi gerçekleşmiştir. 2013 yılında ise 22 bin 630 ton yaş ve 110 bin 48 ton kuru incir ihraç yoluyla dış piyasada yer almıştır (Tablo 2; Tablo 6; Tablo 7).

TÜİK 2016 yılı verilerine göre Türkiye'de 2015 üretim sezonunda yaklaşık 50 bin ha alanda 301 bin ton incir üretimi yapılmıştır. FAO 2016 yılı verilerine göre, 2014 yılı üretim sezonunda Türkiye dünyada incir hasat edilen alan bakımından üçüncü; üretim bakımından ilk sırada yer almaktadır. Ayrıca incir gerek yaş gerek kuru olarak dış ticaretimizde önemli bir yere sahiptir. Bunun yanı sıra Türkiye'de yaklaşık 30 bin ailenin geçim kaynağını oluşturmakta ve sektörde 250 bin kişiye de istihdam imkânı yaratmaktadır (TZOB, 2003).

İncir değerlendirme şekilleri oldukça çeşitli olan bir türdür. Öyle ki, yetiştirilen incirler taze ve kuru tüketimlerinin yanı sıra; pasta imalatında, çeşitli yemeklerin yapımında, dilimlenmiş olarak ekmek imalatında, şekerli mamuller imalatında ve meyve karışımlarında kullanılmaktadır. Kalitesi düşük olanlardan, pekmez, hurda incirlerden de etil alkol üretilmektedir. Etil alkolün üretimi esnasında ortaya çıkan incir çekirdekleri de boya, kozmetik ve ilaç sanayinde değerlendirilmektedir (TCEB, 2013).

Bu raporda dünya ve Türkiye'de toplam incir ağacı alanı, incir üretimi, tüketim, dış ticareti, fiyatlar ve sektörün genel durumuna yer verilerek dünya ve Türkiye'de incir sektörünün durumu ortaya konulmaya çalışılmıştır.

2.DÜNYADA DURUM

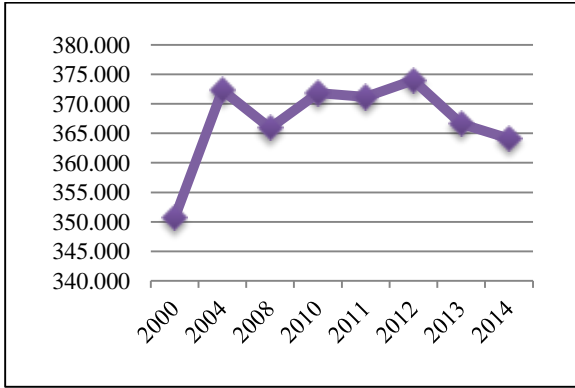
2.1. İncir Hasat Edilen Alan

FAO verilerine göre; 2014 yılında dünyada 364 bin 108 ha alanda incir hasadı gerçekleştirilmiş olup, hasat gerçekleştirilen alanların %22,7'si Portekiz'de %15'i Fas ve %13,6'sı Türkiye'de bulunmaktadır. İncir hasadı gerçekleştirilen alanda 2014 yılında, 2000 yılına göre %3,8 oranında artış gözlenirken, hasat gerçekleştirilen alanın en fazla artış gösterdiği ülke Portekiz olmuştur (Tablo 1).

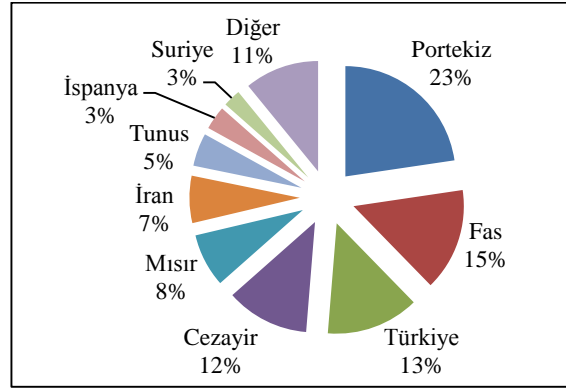
Tablo 1. Dünya İncir Hasat Edilen Alan (Ha)

Ülkeler	2000	2004	2008	2010	2011	2012	2013	2014
Portekiz	46.317	57.701	86.600	87.000	82.467	87.000	84.448	82.500
Fas	43.900	42.700	42.381	49.682	51.449	51.020	55.020	54.771
Türkiye	55.940	60.625	57.944	58.131	58.694	59.094	49.401	49.464
Cezayir	35.730	45.920	47.273	46.921	46.331	45.125	44.608	44.395
Mısır	22.200	27.521	32.818	31.773	28.479	28.716	28.884	28.501
İran	40.000	47.494	18.950	18.950	23.722	23.721	24.000	25.166
Tunus	19.350	15.000	15.000	17.600	17.600	17.340	18.120	17.590
İspanya	19.625	19.446	12.509	11.488	11.761	12.294	12.411	12.575
Suriye	10.650	9.800	9.700	9.714	9.707	9.657	9.483	9.433
Diğer	56.967	46.137	42.752	40.585	40.968	40.017	40.264	39.713
Dünya	350.679	372.344	365.927	371.844	371.178	373.984	366.639	364.108

Kaynak: FAO

Şekil 1. Dünya İncir Hasadı Gerçekleştirilen Alan (Ha)
Kaynak: FAO

Şekil 2. Dünya İncir Hasadı Gerçekleştirilen Alanların Ülkelere Göre Dağılımı (2014), Kaynak: FAO

2.2. Dünya İncir Üretimi

İncir subtropik iklim bitkisi olmakla birlikte dünyanın birçok yerinde yetiştiriciliği yapılmaktadır. Kışları ılık, yazları sıcak ve kurak; genellikle yıllık ortalama 18-20 °C olan yerlerde yetişmektedir (Anonim, 2007).

Dünya incir üretimi yılara göre değişim göstermekle birlikte 14 yıllık süreç incelendiğinde; 2000 yılında 1 milyon 59 bin ton olan incir üretiminin, 2014 yılında %7,4 oranında artarak 1 milyon 138 bin tona ulaştığı görülmektedir.

İncir üretiminin % 26,4' ünü gerçekleştiren Türkiye, 300 bin ton ile ilk sırada, %15,5'ini gerçekleştiren Mısır, 176 bin ton ile ikinci sırada ve 129 bin ton ile üretimin %11,3'ünü gerçekleştiren Cezayir üçüncü sırada yer almaktadır. Özellikle Cezayir, Fas ve İran son yıllarda üretimi düzenli olarak artan ülkeler arasında yer almaktadır.

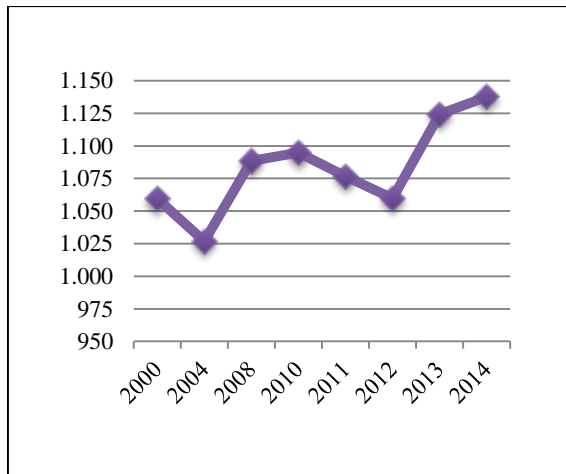
İncir hasat edilen alan bakımından önemli bir yere sahip olan Portekiz ve Fas incir üretiminde verim düşüklüğü nedeniyle incir üreticisi ülkeler arasında önemli bir yer edinmemiştir.

İncir üretiminde ilk sırada yer alan Türkiye'de 2008 üretim sezonunda, dünya ikincisi olan Mısır'da 2004, 2010 ve 2011 üretim sezonunda, Cezayir'de 2011 ve 2012 üretim sezonunda iklim koşulları nedeniyle üretimin bir önceki sezona göre düştüğü görülmektedir (Tablo 2).

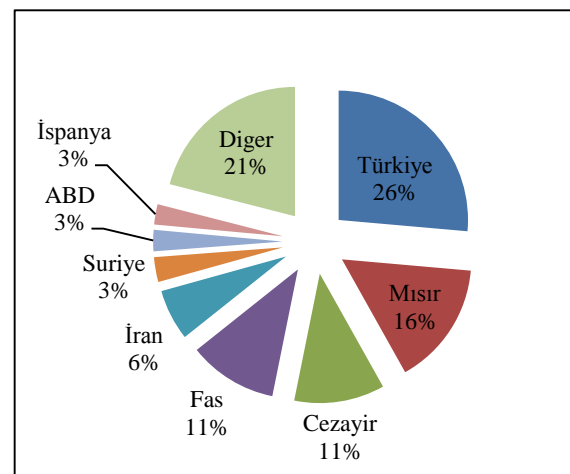
Tablo 2. Dünya İncir Üretimi (Bin Ton)

Ülkeler	2000	2004	2008	2010	2011	2012	2013	2014
Türkiye	240	275	205	255	261	275	299	300
Mısır	188	160	304	185	165	171	177	176
Cezayir	54	65	79	124	120	110	117	129
Fas	68	60	70	110	115	103	113	127
İran	78	81	76	76	67	67	71	73
Suriye	44	37	40	41	43	41	46	35
ABD	51	46	39	37	35	32	30	30
İspanya	56	41	31	30	29	23	30	29
Diğer	280	262	244	237	241	238	241	239
Dünya	1.059	1.027	1.088	1.095	1.077	1.060	1.124	1.138

Kaynak: FAO

Şekil 3. Dünya İncir Üretimi (Bin Ton), Kaynak: FAO

Şekil 4. Dünya İncir Üretiminin Ülkelere Göre Dağılımı (2014), Kaynak: FAO

Dünya kuru incir üretimi 2007/2008 üretim sezonunda 105 bin ton iken, 2013/2014 üretim sezonunda % 1,9 oranında artarak 107 bin tona ulaşmıştır.

Yıllara göre değişmekle birlikte yaklaşık olarak (2007/2008 ve 2013/2014 yılları) ortalama 106 bin ton kuru incir üretimi gerçekleşmektedir. 2013/2014 üretim sezonunda dünya kuru incir üretiminin %57,9'unu gerçekleştiren Türkiye 62 bin ton ile ilk sırada yer alırken, %20,3'ünü gerçekleştiren İran 22 bin ton ile ikinci sırada ve %9,8'ini gerçekleştiren ABD 10 bin ton ile üçüncü sırada yer almaktadır. Bu üç ülke dünya kuru incir üretiminin %88'ini gerçekleştirmektedir. Yıllar itibariyle

toplam üretimde çok büyük farklılıkların olmadığı, birbirine yakın değerlerde üretim yapıldığı görülmektedir.

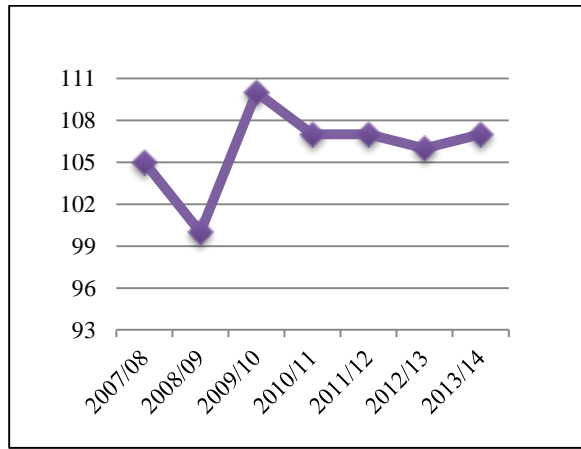
Türkiye gerek incir üretimi, gerekse kuru incir üretimi bakımından ilk sırada yer almakta, ayrıca sektörün en kaliteli üretim yapan üretici ülkesi konumunda bulunmaktadır. Dünya incir üretiminde ikinci sırada yer alan Mısır, üretimin daha çok taze olarak değerlendirilmesi ve iç pazarda tüketim nedeniyle dünya kuru incir üretiminde önemli bir paya sahip olamamıştır (GTB, 2015; GTB, 2016).

Kuru incir üretiminde lider olan Türkiye’de 2011/2012 üretim sezonunda, İran’da 2008/2009 ve 2012/2013, ABD’de 2008/2009, 2010/2011 ve 2012/2013 üretim sezonlarında bir önceki sezona göre düşüş olduğu görülmektedir. Bu düşüşü etkileyen nedenlerden birinin de söz konusu yıllarda yaşanan kuraklık olduğu düşünülmektedir (Tablo 3).

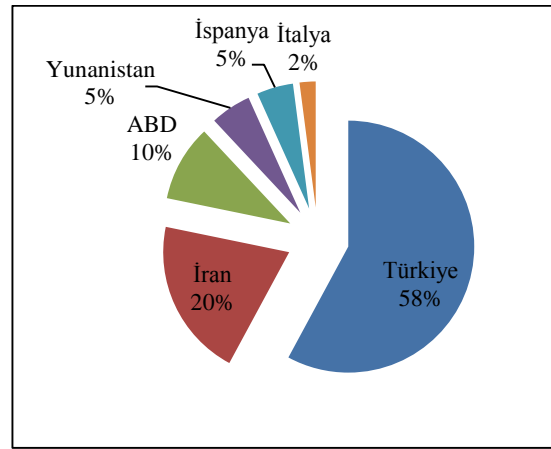
Tablo 3. Dünya Kuru İncir Üretimi (Bin Ton)

Ülkeler	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Türkiye	48	51	57	59	56	57	62
İran	25	22	23	23	23	22	22
ABD	13	11	12	10	11	9	10
Yunanistan	10	8	9	8	8	8	6
İspanya	5	5	5	5	5	6	5
İtalya	4	4	4	4	5	4	2
Dünya	105	100	110	107	107	106	107

Kaynak: GTB, 2015; GTB, 2016.

Şekil 5. Dünya Kuru İncir Üretimi (Bin Ton)
Kaynak: GTB, 2015; GTB, 2016.

Şekil 6. Dünya Kuru İncir Üretimine Ülkelere Göre Dağılımı (2014), Kaynak: GTB, 2015; GTB, 2016

2.3. Dış Ticaret

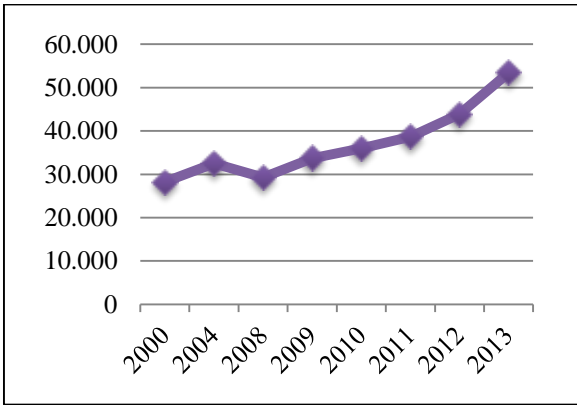
2.3.1. İthalat

Dünya taze incir ithalat durumu 2000-2013 dönemi itibariyle incelendiğinde; yıllık ortalama %6,9'luk artış olduğu ve 2000 yılında 28 bin 206 ton olan incir ithalatının 2013 yılında 53 bin 420 tona yükseldiği görülmektedir. Fransa ve Almanya'nın en önemli ithalatçıları olduğu göze çarpmaktadır. Bu iki ülkenin toplam ithalattan aldıkları pay %29 düzeyindedir. 2013 yılında dünya taze incir ithalatının; %15'i 8 bin 279 ton ile Fransa'da, %14'ü 7 bin 280 ton ile Almanya'da, %10'u 5 bin 268 ton ile Avusturya'da gerçekleşmiştir (Tablo 4).

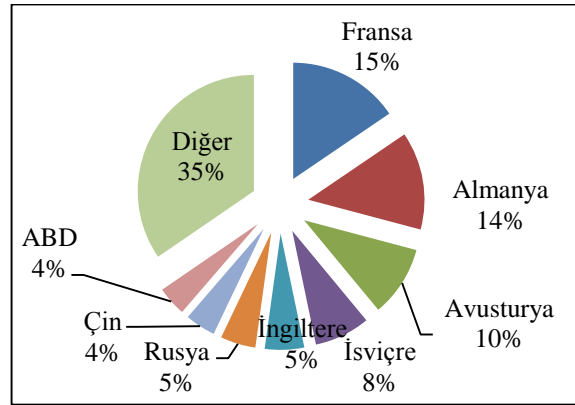
Tablo 4. Ülkelere Göre Taze İncir İthalatı (Ton)

Ülkeler	2000	2004	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Fransa	5.091	6.801	6.333	7.372	8.112	8.208	6.181	8.279
Almanya	2.837	3.825	2.853	4.387	5.445	7.465	6.798	7.280
Avusturya	2.067	5.449	5.299	6.404	6.167	6.092	5.892	5.268
İsviçre	841	882	1.159	1.359	1.504	1.615	3.818	4.134
İngiltere	1.205	1.499	1.667	2.046	1.757	2.066	2.150	2.919
Rusya	3.050	294	737	897	1.923	1.930	2.583	2.618
Çin	4.551	966	108	89	60	330	1.426	2.262
ABD	427	389	1.652	1.044	846	894	1.459	2.196
Diğer	8.137	12.415	9.483	10.098	10.190	10.067	13.566	18.464
Dünya	28.206	32.520	29.291	33.696	36.004	38.667	43.873	53.420

Kaynak: FAO

Şekil 7. Dünya Taze İncir İthalatı (Ton), Kaynak: FAO.

Şekil 8. Dünya Taze İncir İthalatının Ülkelere Göre Dağılımı (2013), Kaynak: FAO

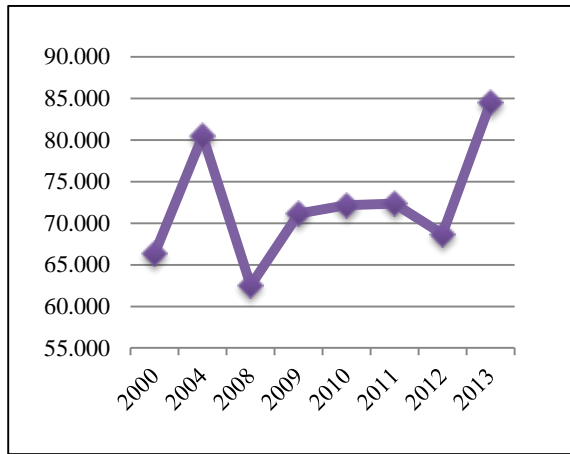
Dünya kuru incir ithalatında Fransa, Almanya, İtalya, İngiltere ve Hollanda gibi AB ülkeleri en büyük alıcılar olup, toplam ithalatın %33'ü bu beş ülke tarafından gerçekleştirilmektedir. Dünya kuru incir ithalat durumu 2000-2013 dönemi itibariyle incelendiğinde; yıllık ortalama %2,1'lik artış olduğu ve 2000 yılında 66 bin 333 ton olan kuru incir ithalatının 2013 yılında 84 bin 468 tona yükseldiği görülmektedir.

2013 yılında dünya kuru incir ithalatının; %11'i 9 bin 529 ton ile Fransa ve 9 bin 198 ton ile Hindistan'da, %10'u 8 bin 662 ton ile Almanya'da, %8'i 7 bin 43 ton ile ABD'de gerçekleşmiştir (Tablo 5).

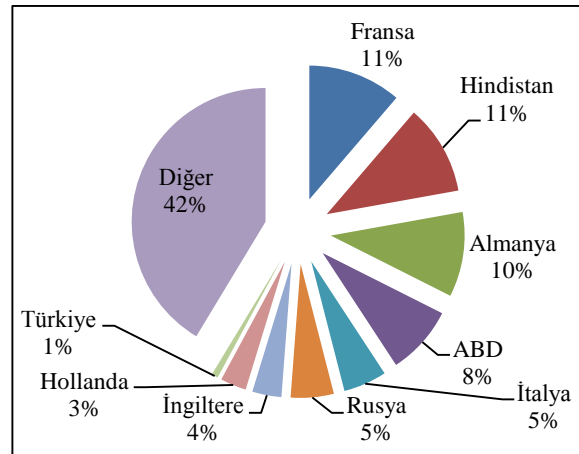
Tablo 5. Ülkelere Göre Kuru İncir İthalatı (Ton)

Ülkeler	2000	2004	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Fransa	7.375	9.155	7.366	8.032	8.553	7.959	8.671	9.529
Hindistan	1.816	3.239	4.633	5.356	4.561	5.731	2.109	9.198
Almanya	9.531	9.706	7.889	8.253	8.290	8.667	7.760	8.662
ABD	3.817	4.420	3.283	6.159	6.127	4.382	3.971	7.043
İtalya	6.089	5.795	3.498	4.344	4.838	4.657	3.944	4.425
Rusya	-	4.112	2.453	3.106	3.384	3.478	3.961	4.393
İngiltere	2.295	2.709	2.654	3.376	2.264	1.471	1.943	2.980
Hollanda	1.281	1.499	882	1.300	1.655	2.206	2.860	2.654
Türkiye	1.015	735	1.501	1.256	713	1.130	1.168	658
Diğer	33.114	39.115	28.346	29.959	31.767	32.677	32.291	34.926
Dünya	66.333	80.485	62.505	71.141	72.152	72.358	68.678	84.468

Kaynak: FAO

Şekil 9. Dünya Kuru İncir İthalatı (Ton), Kaynak: FAO.

Şekil 10. Dünya Kuru İncir İthalatının Ülkelere Göre Dağılımı (2013), Kaynak: FAO.

2.3.2. İhracat

Dünya taze incir ihracat durumu 2000-2013 dönemi itibariyle incelendiğinde; yıllık ortalama %8,1'lik artış olduğu ve 2000 yılında 11 bin 50 ton olan incir ihracatının 2013 yılında 22 bin 630 tona yükseldiği görülmektedir. 2013 yılında ihracata konu olan taze incir miktarı incir üretiminin %2'sini oluşturmuştur. Aynı yıl dünya taze incir ihracatının; %21'i 4 bin 763 ton ile Avusturya'da, %14'ü 3 bin 115 ton ile İtalya'da, %13'ü 2 bin 868 ton ile İspanya'da gerçekleşmiştir (Tablo 6).

Dünya kuru incir üretiminin %15-20'si üretici ülkeler tarafından tüketilmekte olup, üretici ülkelerin iç tüketiminden arta kalan kısım ise, ihracata konu olmaktadır (GTB, 2015; GTB, 2016). Dünyada yıllara göre değişmekle birlikte, yılda yaklaşık 82 bin ton (2000-2013 yılları ortalaması) kuru incir ihracatı yapılmaktadır. 2013 yılında dünya ihracatının %69'u Türkiye tarafından gerçekleştirilmiştir. Türkiye en fazla kuru incir ihracatı yapan ülke konumunda olup, 2013 yılında 76 bin 268 ton kuru incir ihracatı gerçekleştirmiştir. Türkiye'yi sırasıyla Afganistan, ABD, Yunanistan ve İspanya takip etmektedir (Tablo 7).

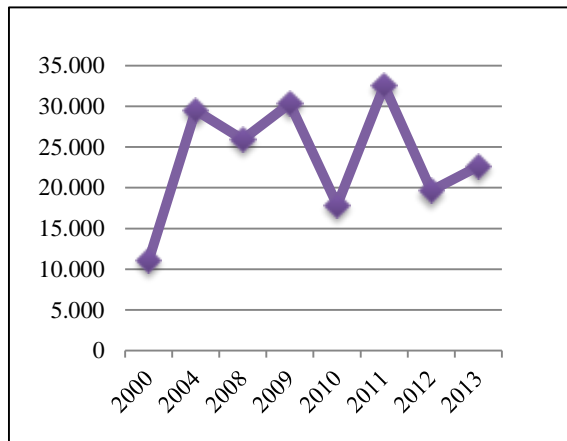
Dünya kuru incir ihracat durumu 2000-2013 dönemi itibariyle incelendiğinde; yıllık ortalama %3,1'lik artış olduğu ve 2000 yılında 78 bin 797 ton olan kuru incir ihracatının 2013 yılında 110

bin 48 tona yükseldiği görülmektedir. Türkiye dünya kuru incir ihracat miktarı, 2008 ve 2009 yıllarında kuraklığa bağlı olarak düşen üretim nedeniyle azalmıştır (Tablo 7).

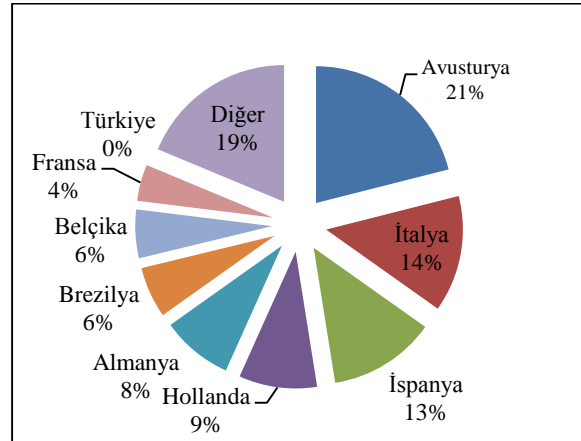
Tablo 6. Ülkelere Göre Taze İncir İhracatı (Ton)

Ülkeler	2000	2004	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Avusturya	1.870	5.523	4.640	6.131	5.740	5.439	5.170	4.763
İtalya	1.390	2.041	2.072	1.727	2.463	2.588	2.197	3.115
İspanya	1.818	1.774	1.926	1.257	2.091	2.744	2.559	2.868
Hollanda	1.066	2.497	2.133	2.946	2.367	2.146	2.238	2.090
Almanya	284	324	435	1.047	1.195	1.307	1.770	1.912
Brezilya	707	910	1.645	1.669	817	1.456	1.632	1.368
Belçika	968	2.200	1.388	442	401	492	691	1.301
Fransa	481	739	957	814	946	994	822	976
Türkiye	0	10.376	9.573	12.941	0	13.548	0	0
Diğer	2.466	3.145	1.185	1.382	1.837	1.823	2.546	4.237
Dünya	11.050	29.529	25.954	30.356	17.857	32.537	19.625	22.630

Kaynak: FAO

Şekil 11. Dünya Taze İncir İhracatı (Ton), Kaynak: FAO.

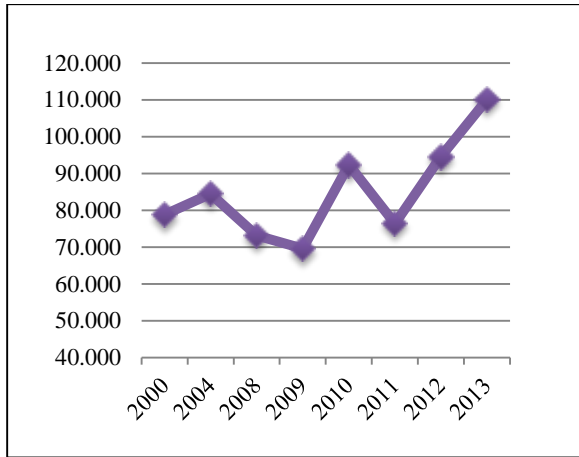

Şekil 12. Dünya Taze İncir İhracatının Ülkelere Göre Dağılımı (2013), Kaynak: FAO.

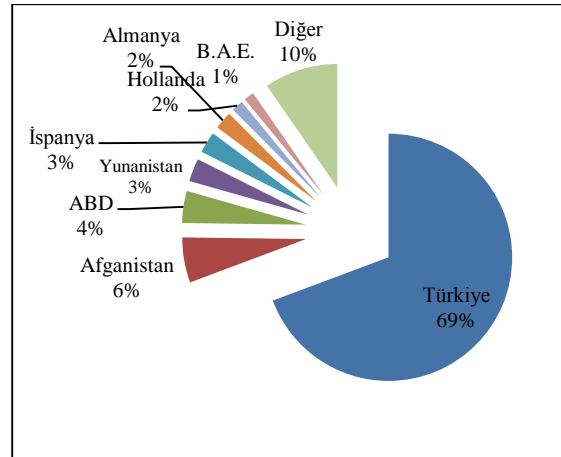
Tablo 7. Ülkelere Göre Kuru İncir İhracatı (Ton)

Ülkeler	2000	2004	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Türkiye	43.066	49.074	33.123	38.815	58.252	44.821	63.970	76.268
Afganistan	1.750	2.702	4.491	3.417	1.671	2.107	3.068	6.502
ABD	2.649	3.835	4.132	5.410	5.960	5.393	6.235	4.596
Yunanistan	4.210	2.831	1.239	1.338	1.454	1.878	2.925	3.305
İspanya	2.856	3.377	3.509	3.009	2.699	1.876	2.532	3.083
Almanya	1.597	1.410	1.596	1.306	1.453	2.549	2.508	2.568
Hollanda	631	785	560	1.371	1.930	1.999	1.815	1.654
B.A.E.	-	49	201	201	201	52	83	1.467
Diğer	22.038	20.445	24.344	14.709	18.731	15.723	11.407	10.605
Dünya	78.797	84.508	73.195	69.576	92.351	76.398	94.543	110.048

Kaynak: FAO

Şekil 13. Dünya Kuru İncir İhracatı (Ton), Kaynak: FAO.

Şekil 14. Dünya Kuru İncir İhracatının Ülkelere Göre Dağılımı (2013), Kaynak: FAO.

2.4. Fiyatlar

Dünya taze incir üretici fiyatlarına bakıldığında; incir üretici fiyatlarının en yüksek olduğu ülke İsrail olup, FAO verilerine göre 2015 yılında incir üretici fiyatının 2,6 \$/kg olduğu görülmektedir. 1,1 \$/kg ile Türkiye incir üretici ülkeler içinde düşük bir fiyata sahipken; Malta, Kıbrıs, Yunanistan ve Bosna Hersek üretici fiyatları yüksek ülkeler arasında yer almaktadır.

2000-2015 yılları arasında ülkeler incir üretici fiyatları incelendiğinde, 2000 yılında 1,9 \$/kg olan İsrail incir fiyatının 2015 yılında yaklaşık %37 oranında artarak 2,6 \$/kg'a ulaştığı görülmektedir. Aynı dönemde incir fiyatlarında en çok artışın görüldüğü diğer ülkeler Malta, Lübnan, Ermenistan, Arnavutluk ve G. Afrika olmuştur. Türkiye'de ise incir üretici fiyatları %57 oranında artış göstererek 1,1 \$/kg'a ulaşmıştır (Tablo 8).

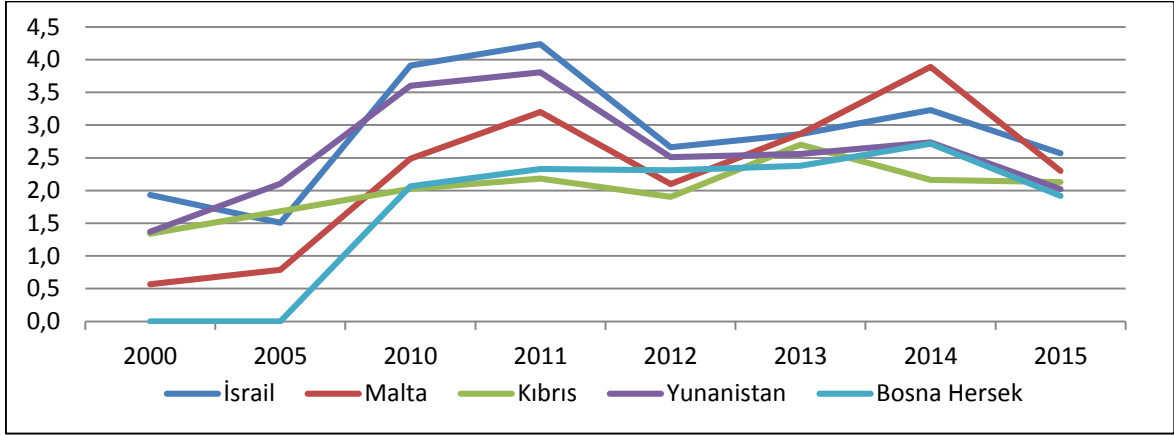
Tablo 8. Ülkelere Göre İncir Üretici Fiyatları (\$/Kg)

Ülkeler	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015
İsrail	1,9	1,5	3,9	4,2	2,7	2,9	3,2	2,6
Malta	0,6	0,8	2,5	3,2	2,1	2,9	3,9	2,3
Kıbrıs	1,3	1,7	2,0	2,2	1,9	2,7	2,2	2,1
Yunanistan	1,4	2,1	3,6	3,8	2,5	2,6	2,7	2,0
Bosna Hrs.	-	-	2,1	2,3	2,3	2,4	2,7	1,9
G. Afrika	0,9	2,2	2,1	1,5	1,4	1,7	1,6	1,8
Lübnan	0,5	0,7	0,8	0,8	0,6	0,7	1,1	1,8
Hırvatistan	0,8	0,9	1,5	1,9	1,8	2,2	1,9	1,6
İspanya	1,5	1,6	1,8	1,6	1,7	1,4	1,8	1,3
Irak	-	-	-	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1
Türkiye	0,7	1,1	1,4	1,3	1,3	1,2	1,2	1,1
Fas	-	-	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8	1,0
Azerbaycan	-	0,3	0,4	0,8	0,7	0,7	1,0	0,8
Arnavutluk	0,3	0,6	0,5	0,6	0,7	0,8	0,7	0,7
Ermenistan	0,2	0,3	0,7	0,8	0,5	0,6	1,0	0,6

Kaynak: FAO

İncir üretiminin en fazla yapıldığı ülkelerden Yunanistan'da fiyatlar 2015 yılında 2000 yılına göre %43 oranında artış göstererek 2,0 \$/kg'a ulaşmıştır (Şekil 15).

Şekil 15. Bazı Ülkelere Göre Taze İncir Üretici Fiyatları (\$/Kg), Kaynak: FAO.

3.TÜRKİYE’DE DURUM

3.1. İncir Hasat Edilen Alan ve Üretim

İncir, Akdeniz kıyı meyvesi olup, Türkiye’de hemen her bölgede yetiştirilmekle birlikte, yetişmesi açısından en uygun ekolojik koşullara; Ege Bölgesindeki Büyük ve Küçük Menderes Havzaları sahiptir. Çeşit zenginliğinin en fazla olduğu yerler de bu bölgelerdir. Ege bölgesi dışında üretilen incirler taze olarak, Ege Bölgesinde üretilen incirlerin büyük bölümü ise kurutulularak değerlendirilmektedir. Türkiye’de birçok incir çeşidi yetiştirilmesine rağmen, özellikle Ege bölgesinde, İzmir ve Aydın civarında yetişen ve toplam üretimin %90’ından fazlasını oluşturan “Sarı Lop” adlı incir çeşidi, büyüklüğü, tadı, etli oluşu, açık rengi ve yumuşak kabuğu ile dünyada kurutmaya en uygun türlerden biri olarak kabul edilmektedir (STB, 2010; TCEB, 2013). Bursa Siyahı (Dürdane inciri), Göklop, Yeşilgüz, Morgüz ve Bardacık da yetiştiriciliği yapılan diğer önemli çeşitler arasında yer almaktadır (STB, 2010).

TÜİK verilerine göre 2015 yılında Türkiye’de incir hasadı gerçekleştirilen alan 49 bin 718 ha’dır. Aynı yılın verilerine göre 300 bin 600 ton incir üretimi gerçekleşmiştir. 2000-2015 dönemine ilişkin toplam incir meyvelik alanı, üretim miktarı ve verim düzeyleri incelendiğinde; meyvelik alanlarının yılda ortalama %0,2 oranında arttığı, buna karşılık verimde yıllık %1’lik artış olduğu ve incir üretim miktarının da %1,7 oranında arttığı görülmektedir (Tablo 9).

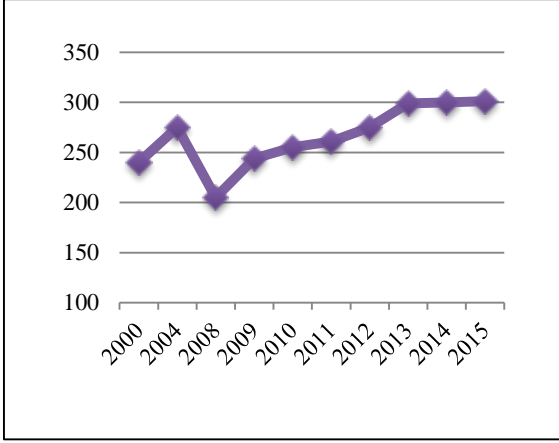
Tablo 9. Türkiye İncir Üretim Alanı, İncir Üretimi ve Verim

Yıllar	Toplu meyveliklerin alanı (Bin Dekar)	Üretim (Bin Ton)	Ağaç başına ortalama verim (Kg)
2000	483	240	27
2004	505	275	28
2008	474	205	22
2009	477	244	26
2010	479	255	27
2011	485	261	28
2012	492	275	29
2013	494	299	31
2014	495	300	31
2015	497	301	31

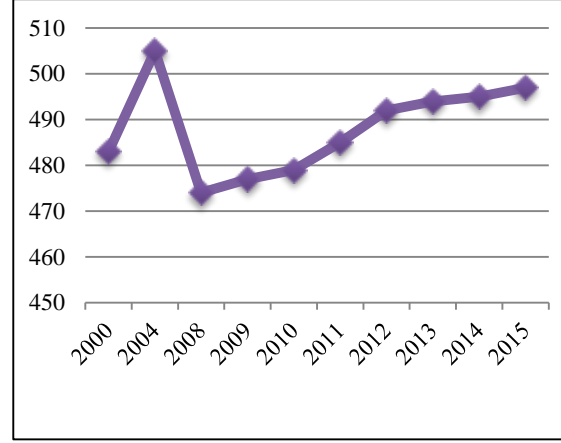
Kaynak: TÜİK

2008 yılında mevsim yağışlarının yetersiz olması ve kuraklıktan dolayı ağacın meyveyi tam anlamıyla besleyememesi nedeniyle üretimde gerileme olmuştur. İncir veriminde herhangi bir sorun olmaksızın, incirlerin ilekleme döneminde maruz kaldığı iklim şartları sonucu özellikle taban arazilerin büyük çoğunluğunda iç çürüklüğü (ekşime) hastalığı ve bu sebepten dolayı kalite düşüklüğü görülebilmektedir (STB, 2010). Türkiye’de 2009 yılı itibariyle üretim artış göstermeye başlamış, 2014 ve 2015 yıllarında ülke incir üretimi son yılların en yüksek değerlerine ulaşmıştır.

2015 yılında 2000 yılına göre meyve veren yaşta ağaç sayısı %8,9 ve toplam ağaç sayısı %9,4 oranında artarken; verim yaklaşık %15 oranında artış göstermiş, böylece üretimde %25 oranında artış gerçekleşmiştir (Tablo 10).

Şekil 16. Türkiye İncir Üretimi (Bin Ton), Kaynak: TÜİK.

Şekil 17. Türkiye İncir Üretim Alanı (Bin Dekar), Kaynak: TÜİK.

Tablo 10. Türkiye İncir Toplu Meyveliklerin Alanı, Meyve Veren, Vermeyen ve Toplam Ağaç Sayısı (Bin Dekar; Bin Adet)

Yıllar	Toplu Meyveliklerin Alanı (Dekar)	Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı (Adet)	Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı (Adet)	Toplam Ağaç Sayısı (Adet)
2000	483	8.950	820	9.770
2004	505	9.700	815	10.515
2008	474	9.271	823	10.095
2009	477	9.337	814	10.151
2010	479	9.301	805	10.106
2011	485	9.391	984	10.375
2012	492	9.456	933	10.389
2013	494	9.647	859	10.507
2014	495	9.747	927	10.674
2015	497	9.747	938	10.685

Kaynak: TÜİK

Türkiye’de en geniş incir meyvelik alanlarına 44 bin 766 ha ile Ege bölgesi sahiptir. Bu bölgeyi 2.142 ha ile Doğu Marmara Bölgesi ve 1.294 ha ile Güney Doğu Anadolu Bölgesi izlemektedir. Meyvelik alanı bakımından ilk sırada yer alan Ege bölgesi, 230 bin ton üretim gerçekleştirerek yine ilk sırada yer almaktadır. 24 bin ton üretimle Doğu Marmara onu takip etmektedir. Güney Doğu Anadolu Bölgesi meyvelik alanı fazla olmakla birlikte verim düşüklüğü nedeniyle üretim de Akdeniz Bölgesi’nin gerisinde kalmaktadır. Bölgeler arasında birim alandan elde edilen verim farklılık göstermektedir. En verimli meyvelik alan Doğu Marmara, Batı Anadolu ve Akdeniz bölgelerinde yer almaktadır (Tablo 11).

Ege Bölgesi üretimi toplam üretim miktarının %76,4 gibi önemli bir oranına sahiptir. İncir üretimi bakımından Aydın, İzmir, Bursa ve Mersin önde gelen iller arasında yer almaktadır. 2015 yılında Aydın %61,9, İzmir %12,9 ve Bursa %7,5 olmak üzere Türkiye incir üretiminin %82,3’ü bu üç ilden sağlanmıştır (Ek Tablo 1).

Tablo 11. Türkiye’de Bölgelere Göre İncir Üretim Alanı, Üretim ve Verimi (2015)

Bölgeler	Toplu Meyveliklerin Alanı (Dekar)	Üretim (Ton)	Üretim (%)	Ağaç başına Ortalama Verim(Kg)
Ege	447.664	229.558	76,37	29
Doğu Marmara	21.418	24.183	8,04	60
Akdeniz	11.710	23.688	7,88	38
G.D. Anadolu	12.942	7.638	2,54	26
Batı Karadeniz	477	5.067	1,69	28
Batı Marmara	2.860	4.711	1,57	34
Doğu Karadeniz	52	4.325	1,44	23
Batı Anadolu	10	651	0,22	39
O.D. Anadolu	46	625	0,21	23
İstanbul	0	127	0,04	20
K.D. Anadolu	2	27	0,01	8

Kaynak: TÜİK

3.2. Tüketim

Türkiye’de üretilen incirin %30’u taze olarak iç pazarda, %70’i kuru incir olarak hem dış hem de iç pazarda tüketilmektedir. Kişi başına düşen taze incir tüketimi, 400-600 gram civarında iken, kuru incirin kişi başına yıllık tüketimi tahminen 200-250 gram civarındadır. Taze ve kuru incir tüketimi henüz arzu edilen seviyeye ulaşmamış olmakla birlikte bu miktarın artırılması, ülke nüfusunun gerek yeterli ve dengeli beslenmesi, gerekse piyasalarda dengenin sağlanması bakımından önem taşımaktadır (GTB, 2015; GTB, 2016).

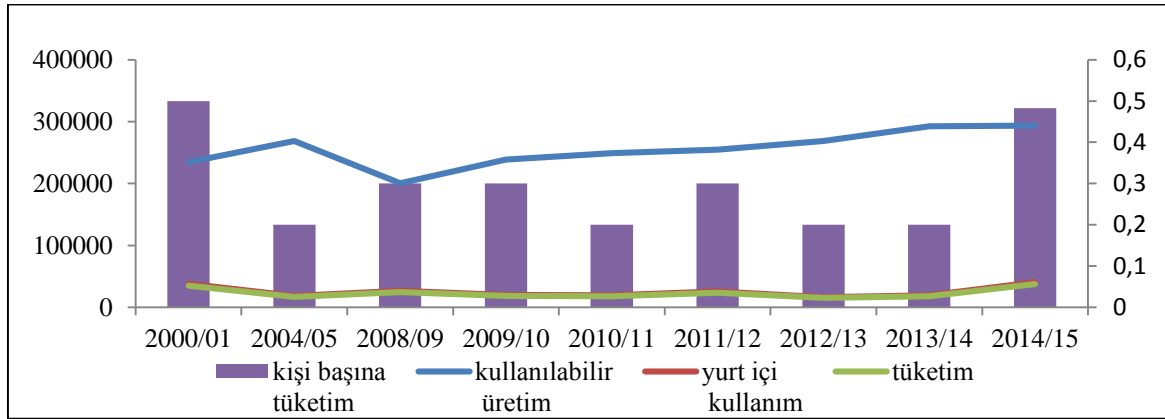
Türkiye iç piyasasında tüketilen incir miktarı 2015 yılında 2000 yılına göre yaklaşık %7 oranında artış göstererek 37 bin tona ulaşmıştır. Türkiye’de kişi başı incir tüketimi ise aynı süreçte yaklaşık %4 oranında azalarak 0,48 kg’a gerilemiştir (Tablo 12).

Türkiye’de ve dünyada kuru incir tüketiminde, özellikle sağlıklı gıdalar pazarının hızlı gelişimine paralel olarak artan bir talep vardır. Yurtdışı pazarlarda Noel, yurt içinde de Ramazan dönemlerinde kuru incir talebinde artışlar olabilmektedir (TCEB, 2013).

Tablo 12. Türkiye İncir Üretim ve Tüketim Miktarları

Piyasa yılı	Kullanılabilir üretim (Ton)	Yurt içi kullanım (Ton)	Tüketim (Ton)	Kişi başına tüketim (Kg)
2000/01	234.720	38.130	35.080	0,50
2004/05	268.950	18.264	16.803	0,20
2008/09	200.556	26.463	24.346	0,30
2009/10	238.975	20.043	18.440	0,30
2010/11	249.232	19.478	17.919	0,20
2011/12	254.777	25.648	23.596	0,30
2012/13	268.952	16.404	15.092	0,20
2013/14	292.338	19.180	17.646	0,20
2014/15	293.676	40.754	37.493	0,48

Kaynak: TÜİK

Şekil 18. Türkiye İncir Üretim ve Tüketim Miktarları, Kaynak: TÜİK

3.3. Dış Ticaret

Türkiye’de incir dış ticareti taze incir ve kuru incir olarak yapılmaktadır. Türkiye; dünyada önemli incir üreticisi ülkeler arasında yer almasına rağmen, dünya piyasalarında kuru incir ile daha çok yer almakta, taze incir dış ticareti üretimin küçük bir bölümünü oluşturmaktadır.

İncir varlığı yönünden Ege Bölgesi (Aydın ve İzmir illeri) Türkiye’de incir ağaçlarının büyük bir bölümüne sahiptir. Olgunlaşma ve güneşte yapılan kurutma dönemlerinde ekolojik koşulların elverişli olması nedeni ile Büyük ve Küçük Menderes havzaları kaliteli kuru incir üretimi için önemli olup, kuru incirin tamamı bu havzalarda üretilmektedir. Bu havzalar dışında üretilen incirler ise, taze incir olarak değerlendirilmektedir. Türkiye taze incir ihracında gerek iç gerek dış pazarda bazı çeşitleriyle yer almaktadır. Bursa’da yetiştiriciliği yoğun olan “Bursa Siyahı” incir çeşidi ve İçel’in Mut ilçesinde yetiştirilen “Mut” incir çeşidinin taze tüketilen çeşitler olarak iç ve dış pazarlardaki değerlerinin giderek arttığı belirtilmektedir (Eralp, 2015).

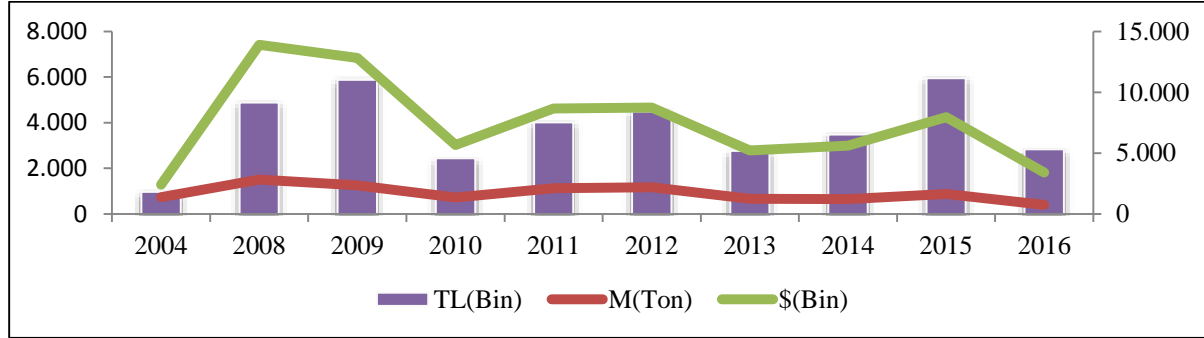
3.3.1. İthalat

Türkiye taze incir ithalatı hemen hemen hiç yapılmamakla birlikte, 2014 yılında Rusya’dan 174 bin TL karşılığı 16 ton incir ithalatı yapılmıştır.

Türkiye, kuru incir üretiminde kendine yeterli ve dünya ticaretinde net ihracatçı bir ülke olup, ihracata kıyasla, ithalatı yok denecek kadar azdır. 2015 yılında İngiltere, ABD, Fransa ve

Almanya'dan yaklaşık 415 ton dolayında kuru incir ithal edilmiştir. Aynı yılın verilerine göre Türkiye 11 milyon 150 bin TL karşılığında, yaklaşık 876 ton kuru incir ithalatı gerçekleştirmiştir (Tablo 13).

Türkiye kuru incir ithalat durumu 2004-2015 dönemi itibariyle incelendiğinde, yıllık ortalama %1,7'lik artış olduğu ve 2004 yılında 735 ton olan kuru incir ithalatının 2015 yılında 876 tona ulaştığı görülmektedir (Şekil 19).

Şekil 19. Türkiye Yıllara Göre Kuru İncir İthalatı (Ton, Bin \$, Bin TL)

3.3.2 İhracat

Türkiye taze incir ihracatında son yıllarda artış görülmektedir. Özellikle Bursa Siyahı taze incir ihracatında söz sahibi olan bir çeşittir. Ancak, incirin yola dayanımı azdır. Bu da ihracatının Uzakdoğu ülkelerine yönelmesinde engel teşkil etmektedir (Eralp, 2015). 2015 yılında 112 milyon 751 bin TL karşılığı 14 bin 401 ton taze incir ihracatı gerçekleştirilmiştir. Ülkelere göre taze incir ihracatına bakıldığında 2015 yılında ihracatın en fazla yapıldığı ülkenin Almanya olduğu görülmektedir. İngiltere, Hollanda ve Fransa ihracatın fazla yapıldığı diğer ülkeler arasında yer almaktadır (Tablo 14). Türkiye taze incir ihracat durumu 2004-2015 dönemi itibariyle incelendiğinde; yıllık ortalama %3,5'lik artış olduğu ve 2004 yılında 10 bin 376 ton olan taze incir ihracatının 2015 yılında 14 bin 401 tona yükseldiği görülmektedir (Şekil 20).

Dünya kuru incir ihracatında ilk sırada yer alan ve dünya ihracatının önemli bir bölümünü karşılayan Türkiye, 2015 yılında 596 milyon 611 bin TL karşılığında, yaklaşık 52 bin 786 ton kuru incir ihracatı gerçekleştirmiştir. 2015 yılında kuru incir ihracatında yer alan başlıca ülkeler; Fransa, Almanya, ABD ve İtalya'dır. İhracatımızın büyük çoğunluğu AB ülkelerine yapılmaktadır. En fazla ihracatın yapıldığı yıl 2013 olup, miktarı 60 bin ton olarak gerçekleştirilmiştir (Tablo 15).

Mevsim şartlarına bağlı olarak kuru incirlerde, hastalık ve kalite düşüklüğü meydana gelebilmekte, bu da üretim ve ihracatı olumsuz etkilemektedir. Üretim düşüşünün olduğu yıllarda ihracat da azalmaktadır. Bu durumda ihracat gelirlerini artırmak için fiyatların yükseltilmesi yoluna gidilmektedir. İhracatta bir önceki iş yılından devreden stoklarda yer almaktadır. Bu durum ise bazı yıllarda ihracat miktarlarının üretim miktarlarından fazla olmasına neden olmaktadır (STB, 2010).

Tablo 13. Türkiye Ülkelere Göre Kuru İncir İthalatı (M:Ton, Değer: Bin \$, Bin TL)

Ülkeler	2012			2013			2014			2015			2016*		
	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL
Almanya	370	1.477	2.649	173	711	1.333	176	958	2.065	72	379	1.011	159	839	2.439
Fransa	228	893	1.609	73	342	630	90	337	734	88	382	1.023	72	306	894
Hollanda	3	10	19	35	134	259	23	70	152	28	146	378	35	108	312
Mısır	123	468	836	35	106	198	12	50	108	0	0	0	27	104	313
Polonya	4	12	22	12	44	93	0	0	0	4	14	35	24	94	267
İngiltere	17	84	152	11	45	82	0	0	0	133	642	1.611	21	100	292
ABD	0	0	0	0	0	0	67	284	608	122	654	1.740	18	84	262
Slovakya	79	350	638	0	0	0	0	0	0	21	94	221	16	79	230
Finlandiya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	30	88
İsviçre	39	183	333	59	282	519	24	127	272	35	202	531	6	17	50
Diğer	304	1.181	2.159	261	1.120	2.071	252	1.168	2.574	373	1.733	4.598	10	59	174
Toplam	1.168	4.659	8.417	658	2.784	5.184	644	2.994	6.513	876	4.248	11.150	397	1.819	5.321

Kaynak: TÜİK, *2016 yılı verileri geçicidir.

Tablo 14. Türkiye Ülkelere Göre Taze İncir İhracatı (M: Ton, Değer: Bin \$, Bin TL)

Ülkeler	2012			2013			2014			2015			2016*		
	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL
Almanya	4.995	11.381	20.527	5.394	12.300	24.518	5.692	14.044	30.720	5.333	13.910	41.396	4.539	11.010	32.625
Hollanda	950	2.221	4.004	1.244	2.959	5.886	1.463	3.698	8.101	1.688	4.484	13.391	1.396	3.392	10.040
Avusturya	255	551	994	403	778	1.555	570	1.349	2.944	553	1.435	4.230	1.285	2.404	7.084
İngiltere	1.361	3.826	6.898	1.836	4.883	9.790	2.057	6.054	13.310	1.826	5.646	16.820	1.255	3.545	10.498
Fransa	1.205	2.502	4.510	1.832	3.654	7.279	1.918	4.342	9.511	1.331	3.159	9.399	904	1.975	5.838
S. Arab.	391	565	1.017	271	375	750	307	443	975	354	731	2.182	725	947	2.802
RusyaFed.	1.031	1.434	2.587	1.608	2.550	5.083	1.603	2.813	6.169	670	1.103	3.264	692	1.097	3.250
İsviçre	747	1.743	3.143	733	1.709	3.403	699	1.807	3.938	490	1.388	4.083	500	1.020	3.019
HongKong	40	232	418	92	568	1.138	107	595	1.301	235	787	2.307	428	2.205	6.559
Polonya	102	242	436	148	321	640	307	776	1.701	360	1.212	3.600	330	777	2.297
Diğer	3.273	5.076	9.154	2.642	4.796	9.551	3.184	6.546	14.317	1.560	4.063	12.081	1.979	3.918	11.602
Toplam	14.351	29.773	53.688	16.203	34.891	69.595	17.907	42.466	92.987	14.401	37.917	112.751	14.033	32.290	95.614

Kaynak: TÜİK, *2016 yılı verileri geçicidir.

Tablo 15. Türkiye Ülkelere Göre Kuru İncir İhracatı (M: Ton, Değer: Bin \$, Bin TL)

Ülkeler	2012			2013			2014			2015			2016*		
	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL
Fransa	7.620	27.672	49.772	8.456	31.389	60.713	8.127	34.815	77.399	7.695	33.652	92.410	6.605	26.356	78.258
Almanya	6.565	25.051	45.157	7.074	28.039	55.169	6.799	35.046	78.131	6.500	28.166	79.480	5.245	21.644	64.654
ABD	2.648	10.030	18.048	3.865	14.661	28.749	4.663	20.787	45.732	4.168	19.303	54.398	3.864	18.250	53.983
İtalya	3.158	11.223	20.219	3.327	11.850	23.738	2.827	13.914	31.353	3.486	13.763	39.670	2.089	8.877	26.893
Avustralya	935	3.590	6.441	971	3.803	7.300	1.282	5.706	12.606	1.540	6.899	18.895	1.489	5.656	16.707
İsviçre	1.767	7.438	13.396	1.866	8.000	15.571	1.961	10.508	23.571	1.419	7.079	19.659	1.387	6.834	20.359
Belarus	59	163	296	81	224	436	119	425	931	227	221	618	1.254	1.556	4.647
Hollanda	2.473	8.198	14.753	2.089	7.681	14.780	1.531	6.809	15.120	1.604	6.748	18.886	1.165	4.977	14.794
İngiltere	747	2.678	4.822	1.506	5.239	10.142	1.557	6.647	14.647	1.669	7.959	21.654	1.165	5.143	15.213
Ege Sr. Bl.	874	2.992	5.389	1.091	3.991	7.852	1.271	5.870	13.021	1.235	5.588	15.521	1.083	4.465	13.226
Diğer	22.736	67.802	122.018	29.739	91.771	178.571	25.413	97.546	216.288	23.242	84.885	235.420	15.318	56.853	169.045
Toplam	49.582	166.838	300.312	60.065	206.648	403.021	55.550	238.073	528.799	52.786	214.262	596.611	40.664	160.612	477.779

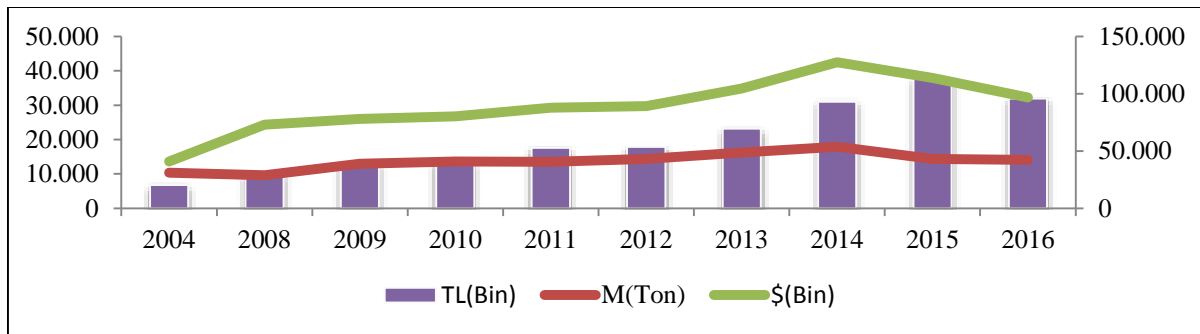
Kaynak: TÜİK, *2016 yılı verileri geçicidir.

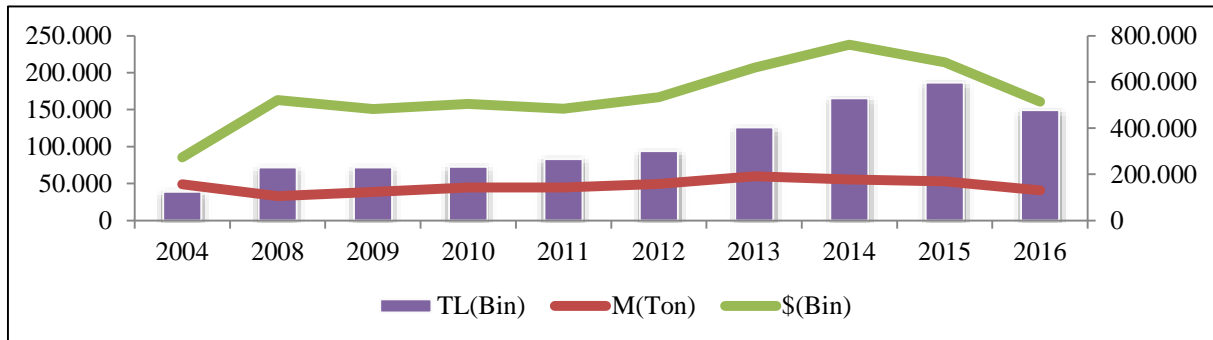
Türkiye kuru incir ihracatı miktar ve değer açısından incelendiğinde görülmektedir ki; toplam ihracatın % 85-95'ini kuru incir (ekstra, I, II ve natürel sınıfı incirler), % 5-9'unu incir ezmesi, % 1-2'sini kıyılmış incir ve % 0,5-1'ini de hurda sınıfı incirler oluşturmaktadır (GTB, 2015; GTB, 2016).

Kuru incir ihracatçıları daha çok Ege bölgesinde yerleşmiş olup, bu firmalar kuru incirin yanı sıra kuru kayısı ve kuru üzüm ticareti de yapmaktadırlar (TCEB, 2013). Türkiye kuru incir ihracat durumu 2004-2015 dönemi itibariyle incelendiğinde; yıllık ortalama %0,7'lik artış olduğu ve 2004 yılında 49 bin 74 ton olan kuru incir ihracatının 2015 yılında 52 bin 786 tona yükseldiği görülmektedir. Son beş yıldır (2010-2015) Türkiye yılda ortalama 51 bin ton kuru incir ihracatı gerçekleştirmiştir (Şekil 21).

Son yıllarda dünya piyasalarında önemli bir yer edinen Çin, kuru incir için de önemli bir potansiyel arz etmektedir. Çin'e yönelik kuru incir ihracatı giderek artmakta ve önümüzdeki yıllarda, Çin'in önde gelen kuru incir ithalatçısı ülkelerden biri olacağı tahmin edilmektedir (Eralp, 2015).

Şekil 20. Türkiye Yıllara Göre Taze İncir İhracatı (Ton, Bin \$, Bin TL)

Şekil 21. Türkiye Yıllara Göre Kuru İncir İhracatı (Ton, Bin \$, Bin TL)

3.4. Fiyatlar

2015 yılında 2009 yılına göre üretici açısından incir fiyatları incelendiğinde, incir fiyatının %69 oranında artarak 2,7 TL/kg'a ulaştığı görülmektedir. Aydın Ticaret Borsası'na göre ise kuru incir fiyatı yaklaşık %143 oranında artarak 2015 yılında 7,3 TL/kg'a ulaşmıştır. TÜİK meyve fiyatları açısından incelendiğinde aynı süreçte taze incir fiyatının %71 oranında artarak 2,9 TL/kg'a ulaştığı görülmektedir (Tablo 16).

Kuru incir üretim ve ihracatında lider olması bakımından Türkiye, dünya kuru incir fiyatlarını etkilemektedir (GTB, 2015; GTB, 2016). 2006/2007 sezonunda Türkiye ortalama ihraç fiyatı 4.632

\$/ton iken, dünya ortalama ihraç fiyatı da 2.460 \$/ton olarak gerçekleşmiştir. 2009/2010 sezonuna kadar dünya ortalama ihraç fiyatlarının üzerinde olan Türkiye ortalama ihraç fiyatları ilerleyen süreçte dünya ortalama ihraç fiyatlarının gerisinde kalmıştır. 2014/2015 sezonunda Türkiye ortalama ihraç fiyatı 5.185 \$/ton iken, dünya ortalama ihraç fiyatı 6.635 \$/ton olarak gerçekleşmiştir (Tablo 17).

Tablo 16. Türkiye İncir Fiyatları (TL/Kg)

Yıllar	ÜRETİCİ TL/KG			
	İncir*	Kuru İncir	Aydın TB Kuru İncir**	İncir***
2009	1,6	7,1	3,0	1,7
2010	1,9	7,1	3,0	2,0
2011	2,0	7,0	3,3	2,1
2012	2,2	10,1	3,4	2,4
2013	2,2	10,1	4,1	2,3
2014	2,5	-	6,9	2,6
2015	2,7	-	7,3	2,9

Kaynak: TÜİK Üretici fiyatı; Aydın Ticaret Borsası. * Temmuz, ağustos, eylül, ekim ayı ort. ** Aydın Ticaret Borsası Kuru İncir Dökme HMS Fiyatları ***İncir meyve fiyatları.

2007/2008 sezonunda rekolte miktarındaki düşüşe bağlı olarak, kaliteli kuru incir miktarında azalma olmuştur. Bu nedenle de gerek iç gerek ise dış piyasalara arz edilen kuru incirlerin ortalama satış fiyatlarında artış yaşanmıştır. 2014/2015 sezonunda ise arz kaynaklı nedenlerden dolayı incirin ortalama ihraç fiyatı artmıştır (GTB, 2016; Tablo 17).

Tablo 17. Türkiye ve Dünya Ortalama İhraç Fiyatları

Yıl	Türkiye Ortalama İhraç Fiyatı (\$/Ton)	Dünya Ortalama İhraç Fiyatı (\$/Ton)
2006/07	4.632	2.460
2007/08	4.356	2.890
2008/09	3.510	3.440
2009/10	3.365	3.660
2010/11	3.530	3.754
2011/12	3.338	3.621
2012/13	3.404	3.496
2013/14	3.633	3.895
2014/15	5.185	6.635

Kaynak: GTB, 2016

4. GENEL DEĞERLENDİRME

İncir besleyici özelliklere sahip olması, çeşitli tüketim alanlarının olması, işlenme ve diğer üretim aşamalarında fazla işgücü gerektirdiğinden istihdam olanağı yaratması ve yüksek katma değere sahip olma özelliği ile sağladığı döviz girdisi bakımından Türkiye için oldukça önemli bir tarımsal üründür.

Türkiye, incirin anavatanı olup, incir yetiştiriciliğinin yapıldığı en önemli ülkelerden biridir. Dünyada incire olan talep her geçen gün artış göstermektedir. Bu nedenle, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de yeni çeşitlerin geliştirilmesi önem taşımaktadır.

Dünyada 2000 yılından 2014 yılına kadar incir üretiminde yaklaşık 80 bin ton artış yaşanmıştır. Söz konusu artışta incir hasadı gerçekleştirilen alanda artma ile birlikte verim ve kalite artışının da etkili olduğu söylenebilir. Türkiye’de de incir hasadı gerçekleştirilen alan ve üretim yıllar itibariyle artış göstermiştir. FAO 2014 yılı verilerine göre dünyada toplam 1 milyon 138 bin ton incir üretimi gerçekleşmiştir. Bu üretimin %26’sı Türkiye tarafından sağlanmaktadır. Üretime olan talebin artışı, tüketime olan talep artışına bağlı olarak da artmaktadır.

Dünya taze incir ithalatında önemli paya sahip olan ülkeler Fransa, Almanya ve Avusturya iken, kuru incir ithalatında Fransa, Hindistan ve Almanya ilk sırada yer almaktadır. Türkiye taze incir ithalatı hemen hemen hiç yapılmamaktadır. Kuru incirde ise kendine yeterli ve dünya ticaretinde net ihracatçı bir ülke olup, ihracata kıyasla, ithalatı yok denecek kadar azdır.

Dünya taze incir ihracatında Avusturya, İtalya ve İspanya önde gelen ülkeler arasındadır. Türkiye taze incir ihracatında son yıllarda artış gösteren ülkeler arasında yer almaktadır. Kuru incir Türkiye için en önemli ihraç ürünleri arasındadır. FAO 2013 yılı verilerine göre dünya kuru incir ihracatının %69’unu karşılayan Türkiye, dünya kuru incir ihracatında ilk sırada yer almakta ve ihracatının önemli bir kısmını AB ülkeleri ile ABD’ye yapmaktadır.

Türkiye dünya incir üretimi ve ticaretinde ilk sırada yer almaktadır. Sahip olduğu ihracat potansiyelini koruyabilmek ve arttırabilmek için; çeşit geliştirme, ıslah, gıda güvenliği, budama, gübreleme, ekonomi, bitki sağlığı, dış pazarlarda artan standartlara ve azalan toleranslara uyum sağlama, fiyat istikrarı, ürün tanıtım çalışmaları gibi konularda ilerleme kaydetmesi önem taşımaktadır.

EK TABLOLAR

Ek Tablo 1. İllere Göre İncir Verileri (2015)

İller	Toplu meyveliklerin alanı (Dekar)	Üretim (Ton)	Ağaç başına ortalama verim (Kg)	Meyve veren yaşta ağaç sayısı (Adet)	Meyve vermeyen yaşta ağaç sayısı (Adet)	Toplam ağaç sayısı (Adet)
Aydın	362.784	186.124	30	6.177.061	566.245	6.743.306
İzmir	80.453	38.753	26	1.510.066	48.540	1.558.606
Bursa	20.352	22.541	65	346.386	71.733	418.119
Mersin	4.258	8.426	68	124.764	46.736	171.500
Hatay	1.627	6.244	29	218.905	3.737	222.642
Antalya	1.366	4.149	34	120.763	10.349	131.112
Gaziantep	7.227	2.870	42	69.152	23.217	92.369
Balıkesir	2.263	2.598	35	74.828	12.414	87.242
Adana	3.008	2.470	32	77.583	1.200	78.783
Samsun	316	2.404	32	75.042	11.637	86.679
Manisa	963	1.985	28	70.324	3.430	73.754
Çanakkale	579	1.833	35	51.970	9.285	61.255
Ordu	0	1.693	24	69.200	2.680	71.880
Mardin	301	1.624	28	57.841	5.879	63.720
Muğla	1.743	1.442	25	58.510	19.093	77.603
K.Maraş	1.030	1.333	37	36.200	8.450	44.650
Denizli	1.721	1.236	26	47.850	5.945	53.795
Adıyaman	742	1.154	26	44.445	12.684	57.129
Trabzon	0	1.078	24	45.635	4.671	50.306
Giresun	0	1.025	24	43.195	3.835	47.030
Sinop	18	962	32	30.055	3.935	33.990
Diyarbakır	1.884	782	17	45.461	10.419	55.880
Sakarya	18	652	24	26.850	959	27.809
Osmaniye	25	650	22	29.110	2.068	31.178
Karaman	5	644	42	15.240	5.180	20.420
Kocaeli	864	588	40	14.830	735	15.565
Kilis	1.710	585	20	29.241	3.249	32.490
Kastamonu	143	567	31	18.191	8.403	26.594
Elazığ	25	515	24	21.907	562	22.469
Zonguldak	0	460	17	27.295	2.952	30.247
Artvin	52	417	20	21.095	2.540	23.635
Burdur	390	315	35	9.013	2.105	11.118
Çorum	0	229	21	10.750	750	11.500
Batman	732	228	17	13.619	3.618	17.237
Yalova	17	213	48	4.420	100	4.520
Tekirdağ	9	195	32	6.018	1.024	7.042
Bartın	0	187	23	8.290	510	8.800
Şanlıurfa	28	173	13	13.420	836	14.256
Bilecik	107	132	24	5.560	310	5.870
İstanbul	0	127	20	6.200	700	6.900
Şırnak	95	123	20	6.250	990	7.240

Rize	0	112	12	9.591	310	9.901
Hakkâri	21	110	21	5.195	1.480	6.675
Isparta	6	101	30	3.358	55	3.413
Siirt	223	99	6	16.842	5.678	22.520
Karabük	0	94	11	8.350	2.700	11.050
Tokat	0	89	25	3.600	1.450	5.050
Amasya	0	75	50	1.500	100	1.600
Edirne	9	62	17	3.582	230	3.812
Eskişehir	60	50	15	3.430	475	3.905
Kırklareli	0	23	16	1.410	205	1.615
Erzincan	0	14	5	2.750	385	3.135
Erzurum	2	13	22	590	160	750
Uşak	0	12	7	1.775	540	2.315
Düzce	0	7	22	324	18	342
Ankara	5	7	5	1.380	0	1.380
Kütahya	0	6	5	1.200	20	1.220

Kaynak: TÜİK

KAYNAKLAR

Anonim, 2007. İncir Yetiştiriciliği http://www.tarimkutuphanesi.com/incir_yetiştiriciliği_00300.html.(ErişimTarihi:03.12.2016).

GTB, 2015. T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü 2014 Yılı Kuru İncir Raporu Şubat, 2015. <http://koop.gtb.gov.tr/data/53319dda487c8eb1e43d729b/2014%20%C4%B0ncir%20Raporu.pdf>.(ErişimTarihi:03.12.2016)

GTB, 2016. T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü 2015 Yılı Kuru İncir Raporu Şubat, 2016.<http://koop.gtb.gov.tr/data/56e959311a79f5b210d9176d/2015%20Kuru%20%C4%B0ncir%20Raporu.pdf>.(ErişimTarihi:21.12.2016)

Eralp, Ö., 2015. Bazı Tarımsal Ürünlerin Gelecek Eğilimlerinin Belirlenmesi, İncir, Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü , Tarım Ekonomisi Bölümü

FAO, 2016. Food And Agriculture Organization Of The United Nations Statistics Division[Http://Faostat.Fao.Org](http://Faostat.Fao.Org)(Erişim Tarihi:12.12.2016)

STB, 2010. T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Teşkilatlandırma Genel Müdürlüğü, 2010 Yılı İncir Raporu.

TCEB, 2013. T. C. Ekonomi Bakanlığı, Kuru İncir Sektör Raporları, İhracat Genel Müdürlüğü Tarım Ürünleri Daire Başkanlığı.

TÜİK, 2016. Türkiye İstatistik Kurumu, <http://www.tuik.gov.tr>(Erişim Tarihi:29.12.2016)

TZOB, 2003. İncir Çalışma Grubu Raporu, İncir, Ağustos, 2003 <http://www.tzob.org.tr/Portals/0/Dokumanlar/FaaliyetRaporlari/docs/incir.pdf>.(ErişimTarihi:11.12.2016)